

до **Валери Симеонов, председател
НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ
ЗА ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО
гр. София 1594, бул. Дондуков №1**

копие **Бисер Петков, министър
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА
И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
София 1051, ул. Триадица №2**

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от **Димитър Манолов, президент
КОНФЕДЕРАЦИЯ НА ТРУДА „ПОДКРЕПА“
гр. София 1000, ул. Ангел Кънчев №2**

относно **Включване в Дневния ред на Постоянна комисия
„Доходи и жизнено равнище“ на точка относно
заплащането на нощния труд**

Уважаеми Г-дин ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Като отчитаме обстоятелството, че размерът на минималното допълнително възнаграждение за всеки отработен час нощен труд (в размер **0,25 лв.**) е определено в чл. **8** от **НСОРЗ** (приета с **ПМС №4** от **17.01.2007** г., обн. **ДВ** бр. **9** от **2007** г. и в сила от **01.07.2007** г.);

като вземаме предвид обстоятелството, че към него ден определената **МРЗ** за страната е била в размер **180 лв.** (определена с **ПМС №324** от **06.12.2006** г., обн. в **ДВ**, бр. **101** от **2006** г.);

като съобразяваме, че **МРЗ** за страната представлява нормативно установената минимално допустимост стойност на труда;

като отчитаме обстоятелството, че към днешна дата определената **МРЗ** за страната е в размер **510 лв.** (определена с **ПМС №316** от **01.01.2018** г., обн. в **ДВ**, бр. **102** от **2017** г.), което представлява **283%** увеличение на определената **МРЗ** за страната и съответстващо „обезценяване“ на нощния труд;

като вземаме предвид прогласените в **Преамбюла** на **Конституцията** ценности (достойнство и сигурност на личността; социална държава), и прогласените в чл. **16**, чл. **48**, ал. **5**, чл. **52**, ал. **3**, хипотеза **първа** от **Конституцията** основни конституционни принципи;

като отчитаме резултатите от **Националната кампания „За достойни условия и заплащане на нощния труд“**, организирана от **Конфедерация на труда „Подкрепа“** и осъществена съвместно с

Българския лекарски съюз, Българската асоциация на професионалитите по здравни грижи и Синдикалната федерация на служителите в МВР, в т.ч.:

- научните констатации на **доц. д-р Катя Вангелова** от **НЦОЗА**, специалист в областта на рисковете за здравето и безопасността при полагане на труд, в т.ч. нощен,
- научните констатации на **доц. д-р Евгени Евгениев** от **УНСС**, специалист в областта на икономиката на труда и управлението на персонала;
- научните констатации на **гл.ас. д-р Стойка Калчева** от **БАН**, специалист в областта на психологическите проблеми в т.ч. при и по повод полагането на труд –

всичките представени на **Кръгла маса** от **20.06.2018** г. с предоставени за свободно ползване записи от презентациите на адрес: <https://www.youtube.com/watch?v=9BYhLg-6Hcs>;

които констатации се потвърждават¹ от Световната здравна организация, Международната агенция за изследване на рака, Съда на Европейския съюз (напр. Решението от **12.11.1996** г. по дело №С-84/94 и др.);

като съобразяваме целите и задачите по чл. **3**, т.т. **1, 2** и **7**, във вр. с чл. **4**, т. **1, 4, 5, 10, 15, 17** и **18** от **Устава на КТ „Подкрепа“**;

и като вземаме предвид прогласените в чл. **2** и сл. от **КТ** принципи на тристранното сътрудничество и социалния диалог,

предлагаме

на осн. чл. **14**, ал. **2** във вр. с ал. **1** от **ПОДСТС** да разпоредите **да бъде включена** в Дневния ред на Постоянната комисия по чл. **6**, ал. **1**, т. **1** от **ПОДСТС „Доходи и жизнено равнище“** (или друга посочена от Вас ресорна комисия) точка със следното съдържание:

„Актуализиране на минималния размер на допълнителното трудово възнаграждение по чл. 8 от НСОРЗ“

за разглеждане и изготвяне на становище по реда на чл. **14**, ал. **1** от **ПОДСТС** относно предложението на **КТ „Подкрепа“** в чл. **8** от **НСОРЗ** изразът **„0,25 лв“** да бъде заменен от израза **„0,5 на сто от минималната работна заплата за страната“**.

1 в тази връзка вж. също: Blair A, Demers P, Hansen J, Pukkala E, Levi F, Brock T et al, **Carcinogenicity of shift-work, painting, and fire-fighting**, 2007, 8, 1065-66; Takala J. **Work-related Cancer in EU**, ETUI Forum, Brussels, 16.12.2016; David Ansiau, Jean-Claude Marquié, Philip Tucker, Simon Folkard, **Longitudinal study of the effects of shift work on health: Analyses of VISAT (ageing, health and work)**, data Report submitted to the IOSH Research Committee, 2016; **Assessment of the health risks for professionals exposed to atypical working hours, especially night work ANSES opinion**, Collective expert report, Scientific Edition, May 2016; и др.

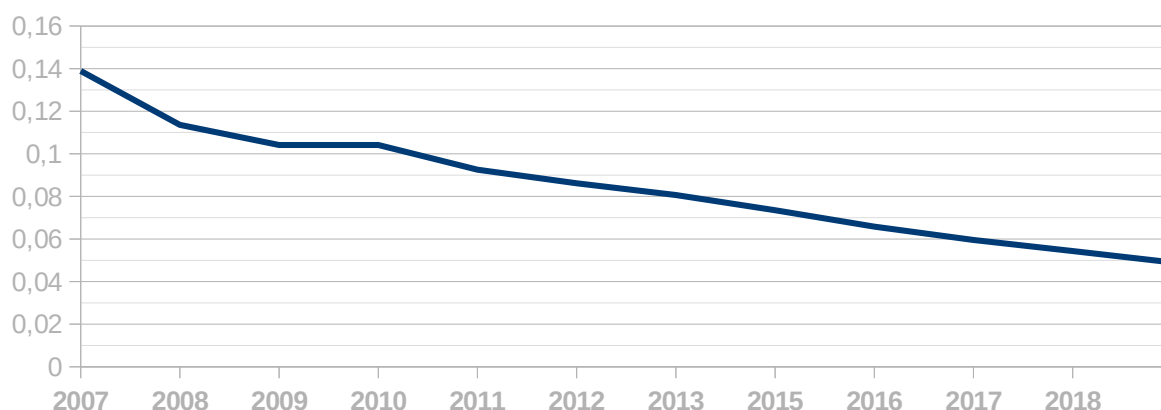
За Ваше и на Постоянната комисия улеснение представяме и молим да приемете в подкрепа на горното предложение следните

МОТИВИ

Настоящата редакция на чл. 8 от Наредбата за структура и организация на работната заплата:

*„За всеки отработен нощен час или за част от него между **22:00** ч. и **06:00** ч. на работниците и служителите се заплаща допълнително трудово възнаграждение за нощен труд в размер не по-малък от **0,25 лв.**“*

е утвърдена в началото на **2007** г. (със самото приемане на **НСОРЗ**). Към онзи момент Минималната работна заплата за страната е **180 лв** и това определя минималния размер на допълнителното трудово възнаграждение за всеки отработен час нощен труд като **~0,14%** от **МРЗ**. С икономическото развитие на страната ни бяха преодолени редица кризи, което се отразява в поэтапното увеличаване на **МРЗ** до **510 лв** – съответстващи съгласно нормативо признатата минимална стойност на труда в Република България. Успоредно с това обаче минималният размер на допълнителното трудово възнаграждение за всеки отработен час нощен труд, определено в твърда сума, не се е променило и това вече повече от **10** години обезценява нощния труд – достигайки днес до **~0,05%** от **МРЗ**.

При пълна натовареност от **7** работни часа нощен труд дължимото допълнително възнаграждение достига **1,75 лв**, което в днешните икономически условия не може да покрие дори транспортните разходи на работника или служителя – който в повечето случаи се налага да се придвижва с по-скъп нощен транспорт. Не може и дума да става за някаква адекватна компенсация на необходимостта да бъде полаган труд във време, което природата е отредила за почивка – ведно с всичките доказани от науката и практиката негативни последици за човешката физиология, здраве, социален интегритет. Тази обидно ниска стойност мотивира много недобросъвестни работодатели да въвеждат трисменен режим на работа и да преминават към сумирано изчисляване на работното време, без оглед на това, че естеството на производството не изисква установяване на непрекъснат работен цикъл. Вместо да бъдат разкривани нови работни места, едни и същи машини и съоръжения се включват в денонощен режим на работа, което спестява необходимостта от инвестиции и прехвърля тежестта на бизнеса върху работниците и служителите – защото трудът е евтин и съответният работодател няма да поеме никаква отговорност за вредното въздействие, на което с нарушаване на биологичния ритъм се подлага човешкият организъм.

Нощният труд е оправдан преди всичко тогава, когато производството не може да бъде прекъсвано –

било поради технологични особености (металургия, енергетика, стъklarство), било поради надделяващ обществен интерес (здравеопазване, комуникация, транспорт, сигурност). Не може обаче да бъде оправдано откъсването на работещите хора от нормалния биологичен цикъл в интерес на индустриалния цикъл, когато това се извършва единствено за да бъдат редуцирани необходимите инвестиции за разкриване на допълнителни работни места и за да бъдат максимизирани печалбите. Ето защо в повечето развити европейски държави нощният труд се оценява скъпо – за да бъде полаган само там, където това е наистина необходимо и неизбежно. Осигуряването на достойно допълнително възнаграждение за нощен труд – не на последно място – способства за повишаване качеството на живот и редуциране (поне частично) на неблагоприятните последици, на които е изложен организъмът при нарушаване на неговия естествен биологичен цикъл.

Предложеното изменение на **НСОРЗ** е в съответствие с относимото българско и европейско законодателство. Съгласно чл. **1**, ал. **3** от **КТ**, сред целите на Кодекса на труда е да осигури „справедливи и достойни условия на труд“ (между които условия без съмнение можем да посочим възнаграждението, явяващо се като едно от основните условия на трудовото правоотношение). В унисон е и с протичащия към момента дебат, породен от Европейската комисия за създаването на Европейски орган по труда с общоевропейска компетентност относно социалната сигурност и закрила на работниците и служителите. Отчита също и разпоредбите на **Директива 2003/88/ЕО** от **04.11.2003** г. относно някои аспекти на организацията на работното време (всички срокове за дерогации по която са изтекли и следователно тя намира пряко приложение в онези си части, които не са транспонирани в достатъчна степен). И не на последно място – предложението е в унисон с **Конвенция №171** на **МОТ** от **1990** г. относно нощния труд (например чл. **8**, изискващ съобразено със спецификите на нощния труд възнаграждаване), която Конвенция за общо съжаление продължава да не е ратифицирана от нашата страна.

03.10.2018 г.
гр. София

С УВАЖЕНИЕ:

Димитър Манолов, президент
КТ „Подкрепа“

